

آیا اروپا رتبه‌بندی را قبول دارد؟/رفتارهای دوگانه در قبال ایران

چندی پیش کمیسیون اروپایی، لیستی از کشورهای پریسک در زمینه پولشویی و تأمین مالی تروریسم را منتشر کرد که نام ۴ جزیره آمریکایی و عربستان هم در این لیست بود.

به گزارش گروه سیاسی ایسکانیوز، چندی پیش کمیسیون اروپایی، لیستی از کشورهای پریسک در زمینه پولشویی و تأمین مالی تروریسم را منتشر کرد که نام ۴ جزیره آمریکایی و عربستان هم در این لیست بود. این اقدام اروپا چه پیامی برای حامیان در ایران دارد؟

یکی از استدلال‌های طرفداران برای لزوم همکاری با این نهاد و اجرای همه عناصر برنامه اقدام، وجهه بین‌المللی داشتن رتبه‌بندی است. طرفداران معتقدند تا زمانی که نام ایران در لیست سیاه قرار داشته باشد، همه دنیا ما را کشوری پریسک تلقی کرده و همکاری‌های مالی خود را با ما قطع می‌کنند و ایران در جامعه جهانی، منزوی می‌شود. این ادعا به زبان‌های مختلف در اظهارات آنان مطرح شده است. به عنوان نمونه رئیس‌جمهور در ۱۶ آذر ۹۷ در جمع دانشجویان سمنان گفته بود: همه کشورهای دنیا به جز ایران و کره شمالی عضو هستند. همتی، رئیس کل بانک مرکزی نیز عنوان می‌کند: توصیه‌های جز استانداردهای بانکداری بین‌المللی است. میرلوحی، عضو شورای عالی اصلاح‌طلبان نیز در مصاحبه‌ای می‌گوید: اگر تصویب نشود، ما در انجام مبادلات بانکی منزوی می‌شویم.

از سوی دیگر برخی مقامات کشورهای اروپایی نیز بر تنور این ادعاها دمیده و چنین القا می‌کنند که گویی رتبه‌بندی فصل‌الخطاب تصمیم‌گیری کشورها در تعاملات مالی آنهاست و حضور ایران در لیست سیاه مانع همکاری بانک‌ها و نهادهای مالی دنیا با ایران است. به عنوان نمونه راب ماکر، سفیر انگلیس در تهران می‌گوید: اگر ایران به سایر کشورها در مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و قوانین بانکداری جهانی نپیوندد، مشکل بزرگی بر سر روابط بانکی خود با سایر نقاط جهان خواهد داشت. در همین راستا، کشورهای اروپایی، شرط اجرایی کردن ابزار پشتیبان تجاری () را اجرای تمامی عناصر برنامه اقدام از سوی ایران معرفی کرده‌اند.

اما رتبه‌بندی کشورها توسط چقدر پشتوانه فنی داشته و از چه میزان وجهه بین‌المللی برخوردار است و آیا همه کشورها رتبه‌بندی را مبنای تصمیم‌گیری خود قرار می‌دهند؟

رتبه‌بندی کمیسیون اروپایی از کشورهای پریسک

مهدی مظهر، کارشناس حوزه دیپلماسی اقتصادی در پاسخ به این سوال می‌گوید: برای یافتن پاسخی واقع‌بینانه به این پرسش‌ها، کافی است به اقدام اخیر کمیسیون اروپایی در اعلام لیست کشورهای پریسک و واکنش‌هایی که این اقدام برانگیخت، نگاهی بیندازیم. در بهمن سال گذشته کمیسیون اروپایی لیستی از ۲۳ کشور و منطقه پریسک در زمینه پولشویی و تأمین مالی تروریسم را منتشر کرد که در میان آنها نام عربستان و ۴ جزیره آمریکایی نیز به چشم می‌خورد!

این اقدام کمیسیون اروپایی با واکنش مارشال بلینگزلی، رئیس آمریکایی و اعتراض وزارت خزانه‌داری آمریکا روبرو شد. عربستان هم کشورهای اروپایی را تهدید کرد که اگر نام این کشور را از لیست اعلامی خود خارج نکنند، تعاملات اقتصادی خود را با اروپا کاهش خواهد

داد. بالاخره فشارهای آمریکا و عربستان مؤثر واقع شد و اروپا از موضع قبلی خود عقب‌نشینی کرد. این اقدام کمیسیون اروپایی و واکنش‌هایی که برانگیخت، در دل خود چند پیام واضح به حامیان داخلی دارد:

رتبه‌بندی، فصل الخطاب نیست

مظهر معتقد است: اقدام کمیسیون اروپایی در اعلام لیست کشورهای پریسک آن هم مستقل از رتبه‌بندی در دل خود این پیام را دارد که لیست اعلام شده از سوی، فصل الخطاب تعیین کشورهای پریسک نبوده و بر خلاف ادعای طرفداران، این رتبه‌بندی وجهه بین‌المللی ندارد و مورد پذیرش همه دنیا نیست.

ممکن است چنین تصور شود که معیارهای اروپا در رتبه‌بندی کشورهای پریسک، کمی سخت‌گیرانه‌تر از معیارهای بوده است و به همین دلیل کشورهای بیشتری در لیست کمیسیون اروپایی قرار گرفته‌اند؛ بنابراین این اقدام اروپا، به معنای بی‌اعتبار دانستن لیست نیست. اما مهدی مظهر معتقد است که این تصور نادرست است. زیرا برخی کشورهای پریسک از نظر همچون صربستان و کامبوج، در لیست کشورهای پریسک اعلام شده از سوی کمیسیون اروپایی وجود ندارند. بر این اساس روشن می‌شود اقدام اروپا در اعلام لیست کشورهای پریسک، کاملاً مستقل از و بر اساس استانداردهایی متفاوت از آن بوده است.

رتبه‌بندی کشورهای پریسک کاملاً سیاسی است

اقدام کمیسیون اروپایی و حواشی پس از آن به خوبی نشان می‌دهد این گونه رتبه‌بندی‌ها بیش از آنکه از پشتوانه فنی برخوردار باشد، نوعی اعلام موضع سیاسی است و با هدف اعمال فشار به کشورهای خاص صورت می‌گیرد. به همین جهت است که بدون ذره‌ای اصلاح در نظام مالی، بلکه با اعمال نفوذ و تهدید، نام برخی کشورها از چنین لیست‌هایی خارج می‌شود. بر این اساس معلوم می‌شود آنچه سبب خروج نام ایران از لیست سیاه می‌شود، نه اصلاحات ساختاری در نظام مالی، بلکه پیروی کردن از سیاست‌های کشورهای صاحب‌نفوذ در این نهاد بین‌الدولی یا استفاده از اهرم‌های فشار سیاسی است.

رفتارهای دوگانه اروپا در قبال ایران

نکته دیگری که از اقدام اروپا می‌توان دریافت، رفتارهای مزورانه اروپا در قبال ایران است. اروپا از یک سو چنین وانمود می‌کند که همه دنیا تابع رتبه‌بندی هستند و بدون اجرای استانداردهای تمام راه‌های تعاملات مالی ایران قطع خواهد شد و از سوی دیگر خودش به لیست کشورهای پریسک اعتقادی نداشته و مستقلاً کشورها را رتبه‌بندی می‌کند. این رفتار دوگانه به خوبی نشان می‌دهد اروپا اگرچه از استفاده ابزاری آمریکا از برای رسیدن به مقاصد سیاسی خود، آگاه است و تلاش می‌کند نهادی با کارکردهای اما تحت نفوذ خود ایجاد کند، اما برای ایجاد اهرم‌های فشار جدید علیه ایران، را گزینه مناسبی می‌داند و به همین دلیل به ایران توصیه می‌کند استانداردهای آن را اجرا کند.

منبع: مهر